<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

<u>અહેવાલયોગ્ય</u>

ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતમાં

દીવાની અપીલીય હુકુમતક્ષેત્ર

<u>એમ. એ. નં. ૨૦૬૯/૨૦૧૮</u>

માં

<u>રીટ.પીટીશન (સી) નં. ૪૭૩/૨૦૦૫</u>

સંપૂર્ણા બહેરૂઆ ..... **અરજદાર (ઓ)**

વિરુદ્ધ

યુનિયન ઓફ ઇન્ડીયા અને અન્ય ..... **સામાવાળા(ઓ)**

<u>આદેશ</u>

વર્તમાન અરજીમાં હજુ પણ છ મુદ્દાઓ પર વિચારણા કરવાની જરૂર છે:

૧. **હિંસાનો ભોગ બનેલા બાળકો માટે પ્રમાણભૂત સંચાલન પ્રક્રિયા (એસ.ઓ.પી.)**

અમને જાણ કરવામાં આવી છે (અને તે અમારા તારીખના ૦૮.૧૦.૨૦૧૮ ના આદેશમાં નોંધવામાં આવ્યું છે) કે મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલય હિંસા, જાતીય અથવા અન્ય સમસ્યાને સંબોધતી એક એસ.ઓ.પી તૈયાર/વિકસાવવાની પ્રક્રિયામાં છે. આ બાળ સંભાળ સંસ્થાઓમાં બાળકો અને એવા અન્ય બાળકોના સંદર્ભમાં છે કે જેઓ બાળ સંભાળ સંસ્થાઓમાં હોવા જરૂરી નથી.

આજે, વિદ્વાન એ.એસ.જી. દ્વારા આપણને કહેવામાં આવ્યું છે કે એસ.ઓ.પી. તૈયાર નથી પરંતુ તે દરમિયાન, તમામ રાજ્ય સરકારો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોને એક વચગાળાની એડવાઈઝરી જારી કરવામાં આવી છે, જેમાં પ્રોટોકોલનું પાલન કરવાનું કહેવામાં આવ્યું છે. વિદ્વાન એમિકસ કહે છે કે તે advisory ની તપાસ કરવા માંગે છે અને પોતાની ટિપ્પણીઓ કરવા માંગે છે કારણ કે આ માહિતી આજે કોર્ટમાં આપવામાં આવી છે.

૨. **એનસીપીસીઆર દ્વારા અભ્યાસનો અહેવાલ**

વિદ્વાન એએસજી દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું છે કે એનસીપીસીઆર દ્વારા વચગાળાનો અહેવાલ રજૂ કરવામાં આવ્યો છે. આ ૧૦ રાજ્ય સરકારો

આપવામાં આવી છે અને અન્ય ૧૨ રાજ્યો સાથે અહેવાલ આપવાની પ્રક્રિયા ચાલી રહી છે. આ અહેવાલ બાકીની રાજ્ય સરકારો અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશો સાથે શેર કરવામાં આવી રહ્યો છે કે કેમ તે સ્પષ્ટ નથી.

એનસીપીસીઆરના વિદ્વાન વકીલે ધ્યાન દોર્યું છે કે કેટલાક રાજ્યોએ હજુ સુધી જુવેનાઇલ જસ્ટિસ (કેર એન્ડ પ્રોટેક્શન) ઓફ ચિલ્ડ્રન એક્ટ, ૨૦૧૫ હેઠળ નોંધાયેલી બાળ સંભાળ સંસ્થાઓની સંખ્યા અંગે માહિતી આપી નથી.અમે અપેક્ષા રાખીએ છીએ કે રાજ્ય સરકારો એ સુનિશ્ચિત કરે કે નોંધણી સંપૂર્ણ છે અને ઓછામાં ઓછા સંબંધિત રાજ્યોમાં રહેતા બાળકો માટે એનસીપીસીઆર સાથે માહિતી પસાર કરવામાં આવે. આ બે અઠવાડિયાની અંદર કરવું જોઈએ.

૩. **<u>બાળ સંરક્ષણ નીતિ</u>**

૦૮.૧૦.૨૦૧૮ ના રોજ, અમને જાણ કરવામાં આવી હતી કે બાળ સુરક્ષા નીતિ પૂર્ણ થવાની તૈયારી મા છે અને તેમાં લગભગ બે મહિના જેટલો સમય લાગશે.

આજે એવું કહેવામાં આવે છે કે પ્રથમ મુસદ્દો/ડ્રાફ્ટ ડિસેમ્બર, ૨૦૧૮માં તૈયાર થઈ જશે.

અમે ૦૮.૧૦.૨૦૧૮ પર જે નોંધ્યું છે તે પુનરાવર્તન કરીએ છીએ કે જ્યારે પ્રથમ મુસદ્દો/ડ્રાફ્ટ ઉપલબ્ધ હોય, ત્યારે તેને વ્યાપકપણે પ્રસારિત કરવો જોઈએ અને વિદ્વાન ન્યાયમિત્ર/એમિકસ ને પણ આપવો જોઈએ જેથી તમામ સંબંધિત લોકો પાસેથી સૂચનો આમંત્રિત કરી શકાય.

૪. **<u>બાળકોના લાભ માટે રાષ્ટ્રીય સંસ્થા</u>**

વિદ્વાન એએસજી દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું છે કે આ બાબત ખર્ચ વિભાગને મોકલવામાં આવી છે અને કામચલાઉ રીતે રાષ્ટ્રીય જાહેર સહકાર અને બાળ વિકાસ સંસ્થા એવી સંસ્થા હોવાની શક્યતા છે જેને ૦૮.૧૦.૨૦૧૮ ના આદેશમાં કરવામાં આવેલા સૂચનની દ્રષ્ટિએ મજબૂત કરવાની જરૂર પડશે.

૫. **<u>બાળ કલ્યાણ સમિતિઓ અને કિશોર ન્યાય બોર્ડના સંદર્ભમાં સ્થિતિ અહેવાલ</u>**

વિદ્વાન એએસજી એ ૦૮.૧૦.૨૦૧૮ ના હુકમના પાલનમાં અમને સ્થિતિ અહેવાલ સોંપ્યો છે. અમને જાણવા મળ્યું છે કે સ્થિતિ અહેવાલ અપૂર્ણ છે કારણ કે મોટી સંખ્યામાં રાજ્યો/કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોની માહિતી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૮ સુધી માન્ય છે.

સ્થિતિ અહેવાલમાંથી એ પણ સ્પષ્ટ નથી કે શું રાજ્યોના તમામ જિલ્લાઓમાં બાળ કલ્યાણ સમિતિઓ અસ્તિત્વમાં છે કે જેના માટે નવેમ્બર,

૨૦૧૮ સુધી માહિતી ઉપલબ્ધ છે. તેણી કહે છે કે તે આ બાબતની તપાસ કરશે અને સંપૂર્ણ સ્થિતિ અહેવાલ આપશે અને તેને રાજ્ય સરકારો સમક્ષ પણ ઉઠાવશે.

૬. રાજ્યો દ્વારા રજૂ કરાયેલા અહેવાલોનો અભ્યાસ

એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે રાજ્ય સરકારોએ ૧૮.૦૯.૨૦૧૮ પર યોજાયેલી બેઠક અનુસાર બાળ સંભાળ સંસ્થાઓના અહેવાલો રજૂ કર્યા છે.રાજ્ય સરકારોને અહેવાલોનો અભ્યાસ કરવા અને ૩૦.૧૧.૨૦૧૮ પર અથવા તે પહેલાં આગળની કાર્યવાહીની જાણ કરવા માટે કહેવામાં આવ્યું છે.

જાન્યુઆરી, ૨૦૧૯ના બીજા સપ્તાહમાં આ બાબતની યાદી બનાવો.

વિદ્વાન એમિકસ દ્વારા ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે કે ૧૮.૦૯.૨૦૧૮ પર યોજાયેલી બેઠક પછી જે અહેવાલો આપવામાં આવ્યા હતા તે પણ કેટલાક કિસ્સાઓમાં અધૂરા છે.મહિલા અને બાળ વિકાસ મંત્રાલયે આ મુદ્દો રાજ્યો સમક્ષ ઉઠાવવો જોઈએ.

દાખલ કરવા માટે પ્રસ્તાવિત કોઈપણ સોગંદનામું અથવા સ્થિતિ અહેવાલ ઓછામાં ઓછા ત્રણ દિવસ અગાઉ વિદ્વાન ન્યાયમિત્ર/એમિકસ સોંપવો જોઈએ.

.....ન્યાયમુર્તિ

[મદન બી. લોકુર]

.....ન્યાયમુર્તિ

[એસ. અબ્દુલ નઝીર]

.....ન્યાયમુર્તિ

[દીપક ગુપ્તા]

નવી દિલ્હી;

નવેમ્બર ૨૭,૨૦૧૮

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.